

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

(Bedriftssundhedstjeneste)

Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 17. marts 1978

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med arbejdsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Desuden har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra

Den almindelige danske Lægeforening,
Amtsrådsforeningen i Danmark,
Dansk organisation af detailhandelskæder,
Dansk Psykologforening,
Dansk Socialrådgiverforening,
Kommunernes Landsforening,
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og
Selskabet for Arbejdsmiljø, faglig gruppe i
Dansk Ingeniørforening.

Udvalget har modtaget betænkning nr. 813/1977 om bedriftssundhedstjeneste i Danmark og arbejdsmiljørådets indstillinger af 9. maj 1977 og 9. januar 1978 til arbejdsministeren.

Arbejdsministeren har om iværksættelse af helbredsundersøgelser efter arbejdsmiljølovens § 63 oplyst, at arbejdsmarkedets parter i arbejdsmiljørådet vil blive inddraget i spørgsmålet om at iværksætte helbredsundersøgelser, hvor der er tale om et større antal undersøgelser. Iværksættelsen skal godkendes af arbejdsministeren.

Endvidere vil der blive fastlagt en række kriterier, der skal indgå i vurderingen af, om der skal gennemføres generelle helbredsundersøgelser, og omfanget heraf. Der er herved taget hensyn til helbredsundersøgelse-nes praktiske anvendelsesmulighed, deres nyttevirkning, økonomiske hensyn og hensynet til de ansatte og tidligere ansatte, som efter § 63 har pligt til at lade sig undersøge. Der lægges

således vægt på, hvilke praktiske resultater man vil forvente at kunne få ud af undersøgelserne set i relation til formålet hermed.

Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, centrum-demokraternes, socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet forudsætter herved, at lønniveauet for BST-personalet holdes på et rimeligt plan.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Mindretallet finder, at det er en af det offentliges allervigtigste opgaver at sørge for bedst mulig sundhedstjeneste. Fremskridtsfolk frygter, at søsætning af den af arbejdsministeren nu ønskede tvangspåbudte overbygning på arbejdspladserne ikke vil trække i den rigtige retning. Risikoen er betydelig for, at det ude i det praktiske liv mere bliver en klods om benet end sundhedsforbedrende sådan at trække et kompleks af nye regler og paragraffer ned over hovedet på virksomheder, der arbejder under meget forskelligartede forhold. Som det er udtrykt: Bedriftssundhedstjenesten bliver nok nogle fremmede, hvidkitlede elementer, som nu og da undren kommer på besøg på arbejdspladserne. Er udviklingen først sat i gang, må det forudses, at organisationen får vokseværk med stadig tiltagende bureaukratiseringer til følge. Dette vil kunne ske i vidt omfang, uden at folketinget får mulighed for reelt at skride ind, idet vedtagelse af lovforslaget vil give meget bre-

de bemyndigelser til administrationen, hvis svar på udvalgets spørgsmål har været gen- nemsyret af, at man ikke på nuværende tids- punkt aner, hvordan udviklingen i praksis vil blive. Den almindelige lægepraksis og udbyg- ning af mindre lokalsygehuse kombineret med frivillige arbejdspladsordninger efter de skiftende behov på de enkelte arbejdspladser vil set fra helhedens synspunkter langt være at foretrække for det nye BST-amfibium.

Derfor indstiller mindretallet lovforslaget til forkastelse, men fremhæver, at universiternes lægevidenskabelige fakulteter i større omfang end hidtil bør forske og undervise i de arbejdspladsmæssige risikomomenter og farer, herunder såvel ulykkestrusler og ned- slidninger som forgiftnings- og invaliderings- risici, og ganske særligt bør universiteterne formidle, at erfaringer fra udlandet hurtigt muligt blive almindeligt bekendte for de læ- ger, der har brug derfor i praksis og på syge- huse.

Hvad specielt angår arbejdsministerens ændringsforslag om ændret affattelse af lov- forslagens § 1, tjener dette kun til yderligere at forstørre de nævnte ulemper ved lovforsla- get, og mindretallet vil derfor stemme imod dette ændringsforslag. Det er i øvrigt ganske åbenbart, at ændringsforslaget langt går ud over, hvad der ville blive tolereret i medfør af trebehandlingsreglen i grundlovens § 41, stk. 2, såfremt ændringsforslaget var kommet fra et parti, som man ikke kan lide i folke- tingsflertallet. Til trods herfor vil mindretal- let ikke protestere mod, at ændringsforslaget bliver gjort til genstand for en realitetsbe- handling, idet partiet er af den opfattelse, at § 41, stk. 2, bør fortolkes rummeligt, jfr. nær- mere den argumentation, der er fremført i beretning af 14. juni 1974 fra udvalget for forretningsordenen (Folketingstidende 1973- 74, 2. samling, tillæg B, sp. 1001 ff).

Et *andet mindretal* (det konservative folke- partis medlemmer af udvalget) er betænkeligt ved et lovforslag, der er baseret på en gene- rel bemyndigelsesregel, og hvor det er umul- ligt at overskue de økonomiske og praktiske konsekvenser. Mindretallet har tidligere i forbindelse med behandlingen af selve ar- bejdsmiljøloven taget afstand fra, at der fremsættes lovforslag, der helt igennem er bygget op på bemyndigelser. Mindretallet er i princippet positivt indstillet over for at for-

bedre arbejdsmiljøet, men det kan ikke ac- ceptere en lovgivning, der udelukkende er baseret på en bemyndigelsesregel, og hvor det helt er overladt til ministerens afgørelse, i hvilket omfang og med hvilken hastighed ordninger om bedriftssundhedstjeneste skal iværksættes.

Mindretallet kan derfor ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Et *tredje mindretal* (Danmarks retsfor- bunds medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Et *fjerde mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) vil redegøre for sin stil- ling ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Niels V. Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Risgaard Knudsen (S), Hans Carl Nielsen (S), Jens Peter Jensen (V), Johan Philipsen (V), Melchior (CD), Ole Henriksen (SF) og Bolvig (RV)):

Til § 1

1) Paragraffen affattes således:

»§ 1

I lov nr. 681 af 23. december 1975 om arbejdsmiljø foretages følgende ændringer:

1. § 13, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om bedriftssundhedstjenestens opbyg- ning, opgaver, funktion og finansiering. Det- te gælder såvel bedriftssundhedstjenester ef- ter stk. 1 og 2 som bedriftssundhedstjenester, der etableres frivilligt.«

2. Efter § 13, stk. 3, indsættes som nye styk- ker:

»Stk. 4. Staten yder tilskud til etablering af bedriftssundhedstjenester, der opfylder reg- lerne, der er fastsat i medfør af stk. 3. Ar- bejdsministeren fastsætter de nærmere regler om tilskuddet.

Stk. 5. Kommuner og amtskommuner kan yde tilskud til bedriftssundhedstjenester, der

Bet. o. f. t. l. vedr. arbejdsmiljø.

opfylder reglerne, der er fastsat i medfør af stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter efter forhandling med indenrigsministeren de nærmere vilkår for kommunernes og amtskommunernes adgang til at yde tilskud.«

3. § 88, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»§ 13 træder i kraft den 1. maj 1978.««

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Hjortlund Christensen (DR) og Kurt Hansen (VS)):

Til § 2

2) Datoen »den 1. april 1978« ændres til: »den 1. maj 1978«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ad nr. 1.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget anført, at regeringen har fundet det ønskeligt, at flest muligt ansatte får adgang til BST, og at der derfor bør ydes statstilskud også til frivillige ordninger, forudsat at disse følger reglerne for de obligatoriske ordninger.

Som det er nævnt i fremsættelsestalen, giver § 13 i sin nuværende ordlyd ikke hjemmel til at stille krav til frivillige BST-ordninger. Det må imidlertid være rimeligt, at ordninger, der ønsker at betegne sig som BST, også rent faktisk opfylder de kvalitetskrav, som gælder for de tvungne ordninger. Det vil navnlig sige krav vedrørende opgaver om samarbejde med sikkerhedsorganisationer og om tavshedspligt for BST-personalet.

Yderligere vil det være hensigtsmæssigt, at frivillige ordninger let kan omdannes til obligatoriske, efterhånden som de pågældende brancher inddrages under den obligatoriske ordning.

Ændringsforslaget tilsigter at give ministeren den nødvendige bemyndigelse til at fastsætte sådanne regler.

Ad nr. 2.

Det er i bemærkningerne foreslået, at staten kan yde tilskud til etablering af BST. Ændringsforslaget tilsigter at tydeliggøre, at

enhver BST, der opfylder de regler, der vil blive fastsat, har ret til statstilskud.

De nærmere regler om tilskud vil blive fastsat efter forhandling med finansministeren.

Det er hensigten at fastsætte tilskuddene på grundlag af beregninger om gennemsnitsomkostningerne ved etablering af BST'er, alt efter det antal ansatte, der dækkes af ordningen, jfr. bemærkningerne til lovforslaget, hvorefter etableringsudgifterne til en BST for 5.000 ansatte er anslået til ca. 400.000 kr. Tilskuddene vil dog ikke kunne overstige 50 pct. af de faktisk afholdte udgifter.

Ad nr. 3.

Som det er anført i bemærkningerne til lovforslaget, har regeringen fundet det ønskeligt, at der bliver mulighed for amtskommuner og kommuner til at yde tilskud til frivillig BST.

Imidlertid kræver kommunal støtte til private erhvervsvirksomheder positiv hjemmel i lovgivningen. En sådan hjemmel gives ved nærværende ændringsforslag.

For at undgå, at frivillige ordninger favoriseres gennem en kommunal tilskudsordning, uden at der stilles krav til indholdet af de frivillige ordninger, er der nu med arbejdsmarkedets parter opnået enighed om, dels at der fastsættes nærmere regler om indholdet af de frivillige ordninger, jfr. den foreslåede affattelse af lovens § 13, stk. 3, dels at der vil blive åbnet mulighed for, at kommunerne og amtskommunerne kan yde tilskud også til obligatoriske ordninger.

Det er ikke muligt at skønne om den økonomiske virkning af, at kommunerne går ind i BST-ordninger med udgifter ud over, hvad der påhviler dem som arbejdsgivere.

Det er ikke hensigten at begrænse de kommunale tilskud til etableringstilskud på linje med statens tilskud, men det må gennem koordinering af tilskudsordningerne sikres, at virksomheder ikke opnår etableringstilskud, der overstiger de faktiske omkostninger.

Når der i ændringsforslaget åbnes mulighed for såvel amtskommunale som primærkommunale tilskud, er det begrundet i amtskommunernes rolle som sundhedsmyndighed og primærkommunernes rolle inden for social- og sundhedsforvaltningen.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er begrundet i det fremskredne tidspunkt for lovforslagets færdigbehandling i folketinget.

Bakholt (S) Niels V. Andersen (S) Hans Jørgen Jensen (S) Søren B. Jørgensen (S)
Risgaard Knudsen (S) fmd. Hans Carl Nielsen (S) Bolvig (RV) Jens Peter Jensen (V)
Johan Philipsen (V) Grethe Fenger Møller (KF) nfmd. Ninn-Hansen (KF)
Melchior (CD) Voigt (FP) Lawaetz (FP) Hjortlund Christensen (DR)
Ole Henriksen (SF) Kurt Hansen (VS)

Partierne DKP, KrF og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.